

РЕШЕНИЕ

№ 57

гр. Варна, 22.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Росица Сл. Станчева

Членове: Диана В. Джамбазова
Юлия Р. Бажлекова

при участието на секретаря Юлия П. Калчева
като разгледа докладваното от Диана В. Джамбазова Въззивно гражданско дело № 20223000500158 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по въззивни жалби и насрещни въззивни жалби, подадени против решение № 260089/22.11.2021 г. по гр.д.№ 627/2020 г. на Окръжен съд – Варна и по частна въззивна жалба против определение № 260055/9.02.2022 г. по същото дело.

С обжалваното решение са уважени исквете, предявени от К. Х. П. срещу СБАГАЛ „Проф. д-р Д.Стаматов Варна“ ЕООД с ЕИК 000090065: за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от причинената смърт на детето ѝ в размер на 150000 лв. и за причинената ѝ средна телесна повреда в размер на 17 000 лева, ведно със законната лихва върху главницата, като искът е отхвърлен за разликата от 17000 лева, до 50000 лева.

Решението е постановено при участие на трети лица помагачи на ответика: ЗАД "Алианц България" с ЕИК:040638060 в качеството му на застраховател и д-р П. М. А., в качеството му пряк причинител на вредите.

Със същото решение е уважен предявеният обратен иск и ЗАД "Алианц България" е осъдено да заплати на СБАГАЛ Проф. Д-р Димитър Стаматов –

Варна“ ЕООД, сумата 109 700 лева, представляваща премия по покрит риск по застраховка „Професионална отговорност на лица, упражняващи медицинска професия" при условие, че присъдените суми бъдат изплатени от застрахования на увреденото лице.

Пълномощниците на „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение “Проф. д-р.Д.Стаматов - Варна“ ЕООД обжалват решението в осъдителните му части. Оплакванията са за неправилност поради нарушение на материалния и на процесуалния закони, с молба за отмяна и за отхвърляне изцяло на исковете. При условията на евентуалност, исканията са за отмяна на решението в частта му относно присъденото обезщетение за средна телесна повреда в размер на 17000 лева и за сумата над 40000 лева – обезщетение за смъртта на детето на ищцата.

Пълномощникът на третото лице-помагач на ответника – П. М. А. обжалва решението в осъдителните му части. Оплакванията са за неправилност поради нарушение на материалния и на процесуалния закон, с молба за отмяна и за отхвърляне изцяло на исковете. При условията на евентуалност, исканията са за отмяна на решението в частта му относно присъденото обезщетение за средна телесна повреда в размер на 17000 лева и за сумата над 40000 лева – обезщетение за смъртта на детето на ищцата и в частта по обратния иск – за разликата над 40000 лева, до 109700 лева.

В подаден писмен отговор пълномощникът на ищцата оспорва въззивната жалба и изразява становище за правилност на решението в обжалваните части.

Пълномощникът на ищцата К. Х. Т. е подал насрещна въззивна жалба против решението в частта му, с която предявеният иск за неимуществени вреди от причинена средна телесна повреда е отхвърлен за разликата над 17000 лева, до 35000 лева. Оплакванията са за неправилност поради нарушение на закона, с молба за отмяна и за уважаване изцяло на иска.

В писмен отговор пълномощниците на „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение “Проф.д-р.Д.Стаматов Варна“ ЕООД изразяват становище за неоснователност на насрещната жалба.

ЗАД „Алианц България“ – София, в качеството му на ответник по обратния иск и на трето лице-помагач по главния иск е подал насрещна въззивна жалба срещу решението в частта му, с която предявеният от

„Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение “Проф.д-р.Д.Стаматов Варна“ ЕООД обратен иск е уважен за сумата от 109700 лв. и в частта за разноските. Производството по тази насрещна въззивна жалба е прекратено с влязло в сила определение, поради което решението в частта му по обратния иск е влязло в сила.

ЗАД „Алианц България“ – София обжалва с частна жалба определение № 260055/9.02.2022 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК, в частта му, с която е осъдено да заплати на „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение “Проф.д-р.Д.Стаматов Варна“ ЕООД разноски по делото в размер на 13130 лв., с молба за отмяна поради незаконосъобразност и за отхвърляне на искането.

Въззивните, насрещната и частната жалби са подадени в срок и от надлежни страни и са процесуално допустими. След като прецени доказателствата по делото – поотделно и в тяхната съвкупност, Варненският апелативен съд приема за установена следната фактическа обстановка:

ОС – Варна се е произнесъл по предявени от К. Х. П. искове с правно основание чл.49 вр. чл.45 и чл.86 ЗЗД и по обратен иск, предявен от „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение проф. д-р Димитър Стаматов-Варна" ЕООД против „ЗАД Алианц България“ АД с правно основание чл.435 КЗ.

Предявен е иск от К. Х. П. против „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение “Проф.д-р.Д.Стаматов Варна“ ЕООД с правно основание чл.49 от ЗЗД за заплащане на сумата от 150000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в шок и болка от загубата на нейното дете и сумата от 50000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се болки, претърпени вследствие на реализирана средна телесна повреда – причинена руптура на матката на ищцата.

Оспорвайки исковите претенции, ответникът твърди неосъществяване на фактическия състав на претенцията по чл.49, вр. чл.45 ЗЗД, поради липса на възлагане на дейност от страна на „СБАГАЛ проф. д-р Димитър Стаматов-Варна“ ЕООД, тъй като не е бил в трудово-правни отношения с д-р П. А.; че ищцата съпричинила резултата, избирайки да роди по естествен път, за което е подписала информирано съгласие и не е съобщила предхождащи относими

към състоянието си факти за извършен прием на медикамента „Цитотек“; оспорил е твърдението, че вредите произтичат от лекарска грешка и се е позовал на настъпване на случайно събитие. Моли съда за отхвърляне на исковете като изцяло неоснователни, а в условията на евентуалност противопоставя възражение за прекомерност на исковите претенции.

По така заявените иски претенции първоинстанционният съд е постановил решение № 260089/22.11.2021 г. по гр. д. № 627/2020 г. на ОС – Варна, с което е присъдил сумата от 150 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в шок и болка от загубата на нейното дете и сумата от 17 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се болки, претърпени вследствие на реализирана руптура на матката на ищцата. Решението е постановено при участието на трети лица-помагачи - ЗАД „Алианц България“ – София и П. А..

От приложените по делото писмени доказателства се установява, че с договор от 02.10.2013 г., сключен между СБАГАЛ „Проф. д-р Димитър Стаматов-Варна“ ЕООД (СБАГАЛ) и „Амбулатория – Медицински център за доболнична помощ“ ЕООД („АМЦДП“ ЕООД), страните уговорили „АМЦДП“ ЕООД да насочва към СБАГАЛ пациенти за извършване на медицински услуги в областта на акушерството и гинекологията. Пациентите следвало да се обслужват от дежурни екипи и лекари на СБАГАЛ, и/или при участието на д-р А.С.Р., и/или лекари специалисти в областта на акушерството и гинекологията към „АМЦДП“ ЕООД. Уговорено е задължение за СБАГАЛ да поеме лечението и обслужването на пациентите. При спешен прием, като напр. раждане в ход, дежурния лекар следвало да отговаря за лечението и обслужването на пациентите в СБАГАЛ, а при планов прием, отговорност носел Началникът на съответното отделение.

На 05.01.2015 г. „Амбулатория-медицински център за доболнична помощ“ ЕООД, като възложител и П. М. А., като изпълнител, сключили договор за извършване на работа с личен труд. По същият договор изпълнителят е приел да извършва специализирани медицински прегледи и дейности в областите на „Акушерство и гинекология“, съгласно утвърдените медицински стандарт, срещу уговореното възнаграждение в размер на 60% от личната му месечна зарплата от платени приеми и 50% от личната му

месечна заработка от платени по здравна каса приеми.

Приложената като доказателство история на бременността и раждането № 1165, издаден от СБАГАЛ „Проф. д-р. Димитър Стаматов-Варна“ ЕООД установява, че ищцата има един доброволен аборт през 1999 г. и е родила с цезарово сечение през 2006 г., ръководено от третото лице-помагач – д-р А.. Вследствие на това раждане, закономерно се е формирал оперативен цикатрикс по външната стена на матката ѝ.

Последвалата през 2014 г. бременност е била наблюдавана също от третото лице-помагач в „АМЦДП“ ЕООД и е протекла без усложнения, като ищцата изразила желанието си роди естествено.

След извършен преглед на 25.02.2015 г. било уточнено да се предизвика раждане, като при усложнения се пристъпи към раждане чрез цезарово сечение. Наблюдаващият бременността д-р А. предписал контракциите, респ. Раждането да се индуцират медикаментозно чрез лекарствения препарат „Цитотек“, който бил приет от ищцата по указания начин.

На 26.02.2015 г. в 9:30 ч. сутринта приемът на пациентката Т. по документи бил оформен от ръководителя на родилното отделение в СБАГАЛ – д-р Д.Н., който бил уведомен от третото лице-помагач д-р А., че жена от неговата женска консултация е с начална родова дейност, с предходното раждане чрез секцио и с желание второто раждане да бъде естествено. Няма доказателства ръководителя на родилното отделение да е бил информиран за вече използвания с цел индукция на раждането „Цитотек“.

При началния преглед към 09:20 часа чрез диагностика с ехограф бил установен жив плод, а пациентката била настанена в предродилна зала под грижите на д-р П. А. и свид.В. К. - акушер.

Към 11:30 часа акушерката установила детските сърдечни тонове, които били с честота 140 удара в минута, ясни и ритмични. Тъй като към 13.00 ч. раждането не напредвало и контракциите били слаби, д-р А. приложил остатъка от медикамента „Цитотек“ и назначил система с лекарствен препарат, стимулатор на контракции и други препарати.

След 15.00 ч. третото лице-помагач А. разпоредил родилката да се въведе в родилна зала, а акушерката К. уведомила дежурния педиатър д-р В.Д. и дежурния анестезиолог – д-р Д.К. за започналото раждане.

Извършеното проследяване на детските сърдечни тонове установило, че те намаляват, поради което третото лице-помагач А. решил да приложи метода на „Кристелер“ - силен натиск с ръка в горната част на корема на ишцата, за да слезе плода надолу. След прилагането на този метод родилката изпитала силна болка и усетила, че бебето е спряло да се движи.

Д-р А. поискал д-р К. да постави на родилката кратка анестезия, за да ѝ приложи вакуум-екстрактор, което се оказало неуспешно в следващите 5-10 минути, поради което взел решение да извърши оперативно раждане. При отваряне на коремната кухина била установена руптура на матката по стария цикатрикс, като плодът се намирал в коремната кухина в безжизнено състояние.

С присъда № 2/16.01.2018 г. на ОС – Варна третото лице-помагач на ответника – П. М. А. е бил признат за виновен за това, че на 26.02.2015 г. в гр. Варна, като лекар, със специалност „Акушерство и гинекология“ в „Амбулатория – медицински център за доболнична помощ“ ЕООД, въз основа на сключен договор от 05.01.2015 г. и в „Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение „проф. д-р Димитър Стаматов-Варна“ ЕООД, въз основа на сключен договор между двете медицински заведения от 02.10.2013 г. и допълнително споразумение към него от 02.10.2013 г., поради немарливо изпълнение на правно регламентирана дейност, причинил по непредпазливост смъртта на плода на К. Х. Т., поради което и на осн. чл. 123, ал. 1 вр. чл. 54 НК му било наложено наказание три години лишаване от свобода и лишаване от право да упражнява професията „лекар“ със специалност „акушерство и гинекология“ за срок от три години.

Със същата присъда П. М. А. е бил признат за виновен и за това, че на същата дата причинил по непредпазливост средна телесна повреда на К. Х. Т., изразяваща се в руптура на матката в областта на оперативния цикатрикс, довело до разстройство на здравето, временно опасно за живота, поради което и на осн. чл. 134, ал. 1, т. 2 вр. чл. 54 НК му било наложено наказание една година лишаване от свобода и лишаване от право да упражнява професията „лекар“ със специалност „акушерство и гинекология“ за срок от три години.

С решение № 42/14.04.2019 г. по ВНОХД № 190/2019 г. на ВАпС цитираната присъда е изменена, като изтърпяването на наказанието лишаване от свобода е отложено с изпитателен срок от три години.

Неоснователни са възраженията на въззивника А. за произнасяне на съда по незаявено основание и за липса на правна връзка между възложител и изпълнител в отношенията между СБАГАЛ и д-р А..

По правната си характеристика възлагането е фактическо натоварване на друг правен субект - физическо лице за извършването на определена работа в чужд интерес, като за възникване на отговорността по чл.49 ЗЗД формата, чрез която се осъществява възлагането на работа е без правно значение.

Видно от сключения договор между СБАГАЛ и „АМЦДП“ ЕООД от 02.10.2013 г. СБАГАЛ се е задължил да поема изцяло лечението и обслужването на пациенти, насочвани от „АМЦДП“ ЕООД в областта на акушерството и гинекологията.

В исковата молба на ищцата са налице твърдения за участие освен на д-р А., така и на медицински лица, наети в СБАГАЛ – д-р Н., акушерката К., д-р Ч., д-р К. и д-р Д.. Съобразно приложената справка на л. 398-399 от гр.д. № 627/2020 г. на ВОС, те са служители по трудови правоотношения със СБАГАЛ, който е техен работодател, и е основание за ангажиране на гражданската му отговорност като възложител на работа, от която са произтекли вреди.

Извършеното признание на СБАГАЛ в открито съдебно заседание на 13.07.2022 г. пред АпС – Варна, че началникът на родилното отделение, който е приел ищцата е следвало да прояви активно поведение и контрол на състоянието ѝ, което не е сторено. Д-р Н. не е променил назначенията си, дадени при приемането ѝ, не е осъществил лично и активно наблюдение, каквито е изисквала добрата медицинска практика. Пропуски са извършени и от акушерката К., която е следвало незабавно да уведоми началника на отделениято при промяна в статуса на родилката при спадане на детските сърдечни тонове, което също не е сторено. Страната е признала, че тези бездействия на д-р Н. и акушерката К. са в пряка причинно-следствена връзка с настъпилия вредоносен резултат.

Назначената съдебно-медицинската експертиза представя заключение, прието като обективно и компетентно дадено, съобразно което причините за настъпилата руптура на матката на ищцата са комплексни: предходно раждане през 2006 г. чрез цезарово сечение; прилагане на простагландинът

„Цитотек“ в домашни условия, без адекватно наблюдение на бременната от лекар; комбинираното действие този медикамент с окситоцин, довели до хиперстимулация на родовата дейност; приложеният метод „Кристелер“.

Съдът намира, че описаните обстоятелства, съчетани с бездействието на персонала на СБАГАЛ, който впоследствие е участвал в родоразрешението са довели до увредите на ищцата. Налице са основания за ангажиране на отговорността както на ответника, така и на третото лице – помагач д-р А..

Съгласно ППВС № 4/25.05.1961 г. подлежат на обезщетяване неимуществени вреди, причинени от смъртта на най-близки лица - родители, деца, съпруг, но не по принцип, а доколкото се установи, че действително са претърпели вреди. ТР № 1/21.06.2018 г. по тълк.дело № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС определя, че "обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди", не следва, че това условие важи само за лицата извън кръга, очертан с ППВС № 4/1961 г. и ППВС № 5/1969 г. При определяне на размера на неимуществените вреди следва да се вземат предвид всички обстоятелства, обуславящи тези вреди, и то не само чрез посочването им, но и при отчитане на тяхното значение за размера на вредите. При определяне на справедливо обезщетение за понесени неимуществени вреди при причиняване на смърт, от значение са възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и претендиращия обезщетението, обстоятелствата, при които е настъпил вредоносният резултат, както и други обстоятелства, които решаващият съд следва да прецени, за да изведе обоснован и законосъобразен извод за точния, конкретен размер на обезщетението по чл.52 ЗЗД. При произнасяне по размера на обезщетенията за неимуществени вреди, следва да се съобрази и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на обществото, при отчитане на конкретните икономически условия в страната, а като ориентир за последните, следва да се съобразят и нивата на застрахователно покритие към момента на увреждането.

Показанията на свидетеля Й.К.Р. установяват, че ищцата е била в шок след раждането, не е била в състояние да разговаря, а известно време контактувала само писмено и отказвала да се вижда и да се чува с други хора. Станала е по-тиха, по-прибрана и затворена в себе си. Страдала от

ежемесечни кръвоизливи при настъпване на менструалния ѝ цикъл. При задълбочени разговори относно раждането ищцата заплаквала. Не е имала възможност да се върне на работа след раждането и било необходимо да загърби професионалната дейност, с която се занимавала преди това.

Към момента на увредата ищцата е била на 40 години и въпреки, че вече е родила едно дете, тежко приела и продължително време не могла да преодолее кончината на бебето, която била съпроводена от чувства за тревожност, шок и от социално оттегляне. Лекарите, с които ищцата се консултирала за нова евентуална бременност, изразявали отрицателно становище.

С оглед комплексна преценка на всички обстоятелства, имащи значение за определяне на размера на неимуществените вреди, прилагайки принципа за справедливост по чл.52 от ЗЗД, съдът намира, че обезщетението за претърпените от смъртта на плода на ищцата в хода на раждането вреди следва да бъде определен в размер на 150000 лева, а за преживените болки и страдания вследствие руптурата на матката – в размер на 17000 лева.

Неоснователно е възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от ищцата. Изборът на лекарски екип за ръководене на раждането и решението да роди по естествен начин по никакъв начин не сочат на нейно поведение, довело до настъпването на последиците.

Като е достигнал до същите правни изводи, ОС – Варна е постановил законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден.

С оглед доказателствата по делото и предвид факта, че производството по насрещната въззивна жалба на ЗАД „Алианц България“ е прекратено с влязъл в сила съдебен акт, съдът намира, че подадената частна жалба на дружеството срещу определение № 260055/9.02.2022 г., постановено по реда на чл.248 от ГПК е неоснователна. В частта му, с която съдът се е произнесъл по предявения обратен иск, решението е влязло в сила и съобразно изхода от спора, ЗАД „Алианц България“ дължи на ответника заплащане на сторените в производството съдебни и деловодни разноски. Обжалваното определение следва да бъде потвърдено.

По изложените съображения, Варненският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260089/22.11.2021 г. постановено по гр.д. № 627/2020 г., по описа на ОС – Варна.

ПОТВЪРЖДАВА определение № 260055/9.02.2022 г., постановено по гр.д. № 627/2020 г., по описа на ОС – Варна.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 ГПК, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, в 1-месечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____